

PIK LI. Ч. 77. НЬО-Йорк і Джерзі Сіті, п'ятниця, 21-го квітня 1944. No. 77. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, April 21, 1944. VOL. III.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свобода“: BERgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: BERgen 4-1016 4-9807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ ВОЛЕС ПОЇДЕ НА СИБІР

ВАШИНГТОН. — Заповіджена подорож віцепрезидента Генрі А. Волеса до Азії ще цієї весни не покінчиться на його місці до Китаю, бо він поїде ще на Сибір, отже до Советів. Тільки мож довідатися з достовірного урядового джерела про цю подорож. Впевняють теж, що Волес рішучо не поїде до Москви. З таких вістей роблять різні висновки про ціль подорожі Волеса. Пригадуються над можливими питаннями заграничної політики та внутрішніх справ таки в Америці. Можливе, що Волес буде переговорювати про відступлення Росією баз для Америки на Сибірі. Дехто каже, що ця подорож має якийсь зв'язок з конвенцією Демократичної Партії, яка відбується 19. липня в Шікаго. На підставі звісних плянів Волес має повернутися з подорожі ще перед конвенцією.

РЕПРЕЗЕНТАНТИ ЗА ПРОДОВЖЕННЯ ЛЕНД-ЛІЗУ

ВАШИНГТОН. — 334 голосами проти 21 при поіменнім голосуванні палата репрезентантів заявила за продовження первісного Ленд-Лізу ще на один рік, тобто до 30. червня 1945. р. На підставі закону ця система малаб перетривати опісля ще три роки, заки буде цілковито зліквідована. Значить її життя продовжене ще до 1. липня 1948. р. Репрезентанти, що голосували проти, це члени Республіканської Партії, вибрані на Середньому Заході.

ЗАБУРЕННЯ В ПРОТИ-БУНТАРСЬКИМ ПРОЦЕСІ

ВАШИНГТОН. — Коли агенти Федерального Бюра Інвестицій привели до суду на проти-бунтарський процес втікача Едварда Джеймса Смітія, суддя поставив його під заперуку у висоті \$10,000. Та зараз потім розпочали адвокати-оборонці ставити найрізномірніші вноси до судді Айкера. Раз-у-раз вноухали прохання з боку адвокатів так, що подекуди не можна було розуміти, про що йде справа. Серед заворушення чути було оклики: „Це масовий московський суд“. Коли прийшла на чергу справа допущення представників преси, повстало таке замишання, що суддя покинув салю розпран. Шойно коло 4. години сполудня можна було зачати вибір лави присяжних суддів, але предсідник суду, на внесок оборони, відложив даліше поступування до наступного дня.

УКРАЇНЕЦЬ СЕРЕД НАУКОВОЇ ЗНАТТІ ФІЛЯДЕЛЬФІЯ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — Інститут Френклина відзначив одного американця й одного росіянина найвищими почесними за досягнення на науковому полі. Американець — це д-р Вільям Дейвід Кулідж, віцепрезидент і директор дослідів корпорації Джеренал Електрик Компані; росіянин — це д-р Петро Капиця, директор Інституту Фізичних Проблемів при Академії Наук Советського Союзу. В імені неприявного Капиці прийняв медалью Френклина советський амбасадор Андрій Громико. Крім цієї найвищої почеси призначено ще окремі медалі 6 науковцям, між ними звісному українцеві, авторови наукових праць, Степанови Тимошенкові, професорови в університеті в Стенфордї, в Каліфорнії. Він дістав медалью Луїса Е. Леві.

ПОНАД 13 БІЛІОНІВ АМЕРИКАНСЬКОГО МАЕТКУ ЗАГРАНИЦЕЮ

ВАШИНГТОН. — Департамент скарбу виявив, що Злучені Держави мають \$13,300,000,000 маетку, інвестованого поза границями. У ворожих краях інвестовано разом \$1,775,000,000, а в самій лише Німеччині є американських інвестицій на суму \$1,290,000,000. Крім цього ще є в Італії, в Японії і в краях, що тепер знаходяться під нацистською окупацією. Понад 8 біліонів доларів інвестовано в союзних краях, з цього \$4,375,000,000 в Канаді, \$1,030,000,000 в Англії, а решта в Австралії, Південній Африці, Індії і в інших краях.

ПЕРЕДБАЧУЮТЬ ДОДАТКОВЕ ЗАНЯТТЯ ДЛЯ СІМ МІЛІОНІВ ЛЮДЕЙ ПІСЛЯ ВІЙНИ

ВАШИНГТОН. — На нарадах Комісії Для Післявоєнної Політики в палаті репрезентантів зізнавав президент Стюдебеккер Корпорейшен, Пол Дж. Гофман. Він висловив погляд, що після війни треба буде від 7 до 10 мільонів робітників більше ніж було занятих вчасі найвищого промислового розвитку в 1940. році. Продукція після війни мусить піднятися на 30—40 відсотків понад висоту продукції з 1940. року. Загалом треба буде цивільних робітників після війни в числі 53 до 56 мільонів. До того ще треба передбачити 2 мільони молоді в американській армії, і 4 мільони в підприємствах федеральних та стейтських. Ці цифри подав Гофман на підставі обчислень Комітету для Економічного Розвитку, якого він є предсідником.

ШУКАЄТЕ ПРАЦІ? — Наперед погляньте на оголошення нових робіт у „Свободі“.

Рузвельт відкинув пропозицію Де Валери в справі охорони Риму

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт відкинув аpled Ірландського прем'єра Імона Де Валери, щоб охоронити місто Рим перед знищенням дорогою переговорів з ворогами і настановлення спільної комісії. У листі, що його прилюдно оголосив департамент стейт, президент Рузвельт пише, що доля Риму залежить від ..... Американська воєнна політика має у програмі збереження релігійних пам'яток, каже Рузвельт, але німіцї заняли Рим насильно і використовують його для воєнних операцій. — Передтим, заки проголошено прилюдно відповідь Рузвельта, німецька агенція Дойтше Нахрїхтен Бюро проголосила по радіо відповідь на пропозицію Де Валери, а в ній сказала, що німецька влада цілковито здемілітаризувала Рим і тому нема потреби Аліянтам виконувати повітряні рейди на це місто.

АВСТРАЛІСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР В ПЕРЕЇЗДІ ЧЕРЕЗ АМЕРИКУ

САН ФРАНЦИСКО. — Прем'єр Джан Кортин з Австралії прибув сюди в дорозі до Вашингтону й даліше до Лондону на воєнну конференцію. З ним їдуть деякі міністри. Він висловив переконання, що Америка не має вистарчальних засобів, щоб могла вести війну за всі держави: „В тім дні, коли можна буде вжити слова „вистарчальна сила“ — він сказав — „війна скінчиться“. Кортин сказав теж, що жадна держава не може мати претенсій до якоїсь території лише тому, що її війська її заняли. — Кортин має відбутись конференції з президентом Рузвельтом про воєнні й післявоєнні справи.

Аліянти зістрілили ще 5 американських літаків над Сицилією

ВАШИНГТОН. — Воєнний департамент подав до прилюдного відома, що ще 13. липня минулого року згинуло в зістріленім американським транспорті над Сицилією 44 воїаків. Виявлено при тім, що 5 американських літаків зістрілили помилково аліантські війська. Це сталося лише три дні пізніше, як подібний випадок трапився в полеті понад місто Джеля в Сицилії. Того дня зістрілено 23 американських транспортних літаків і тоді згинуло 410 американських воїаків.

Воєнний департамент подав до прилюдного відома що вістку шойно тоді, як колюмніст Дру Пірсон написав, начеб то поновно зістрілено 21 аліантських літаків з 400 людьми через помилку Аліантів.

В уродини Гітлера приходитьсь його обороняти

БЕРН. — З нагоди 55-літніх уродин Гітлера виголосили нацистичні провідники закани до німецького народу за єдністю й за льояльністю для фірера. Головну промову виголосив маршал і міністер лєтництва Герінг, котрий представляв вірність для фірера як конечну потребу життя німецького народу, бо мовляв тільки це вирішить успіх німецької політики й воєнної виграної. Казав Герінг, що внутрішня єдність німіцї та послух фірерови це два стовпи, на котрих спирається німецький опір. Перемога Гітлера це мовляв гарантія свободи й перемоги. Говорив теж д-р Гебельс, нацистичний міністер пропаганди, котрий остерігав своїх слухачів, що від висліду цієї війни залежить доля європейської цивілізації. Ця цивілізація по 2,000 років розвою найшлася в небезпеці перед большевизмом, говорив Гебельс. Чоловік, що поможе європейській цивілізації вижити з цієї великанської війни з большевизмом переможцем, стане героєм історії. Під тим чоловіком він видно розумів Гітлера.

Натякуючи на важкі часи, які переживає тепер Німеччина, Гебельс пригадував німіцям, що навіть найбільші провідники історії час від часу стрічаються з невдачами.

БАДОЛЮ ЙДЕ НА ЗУСТРІЧ ДОМАГАННЯМ ОПОЗИЦІЇ

НЕАПОЛЬ. — Маршал Бадолою згодився вибратися з осідку свого уряду до Неаполю на переговори з провідниками опозиції в справі створення нового міністерського кабінету. Князь Філіпе Карачольо, секретар „хунти“ демократичних партій, заявив, що якби так король припоручив був створення нового кабінету якомусь рішеному проти-фашистови, а не Бадолоєви, то провідники демократичних партій не дивилися б за те, які становища вони будуть мати в коаліційнім кабінеті. Коли однак прем'єром має бути Бадолою, то демократичні партії домагаються для себе визначних становищ у кабінеті, аби зрівноважити противні впливи й мати почуття, що осягуть створення справді національний уряд.

Князь Карачольо представляє так звану партію акції; з нею в тій справі годяться соціалісти.

ПАРТІЯ ПРАЦІ ПРОТИ ЗАБОРОНИ СТРАЙКІВ

ЛОНДОН. — Бритійські послы, що належать до Бритійської Партії Праці, виступили в парламенті з гострою критикою урядового зарядження проти страйків у воєнних промислах.

Інший визов урядовому зарядженню кинули шофери й кондуктори лондонських омнібусів, котрі негайно по проголошенню урядової заборони вийшли на страйк числом 1,300.

ПОВІТРЯНИЙ ВЕЛИКАН, АЛЕ СКОРИЙ. — Цей новий великанський літак, Ломінг Констелейшен, перелетів Злучені Держави за 6 годин 53 хвилини, роблячи пересічно по 365 миль на годину. Летів він з Бербенку, в Каліфорнії, до Вашингтону. Кермував ним Говард Гюз. Мав на собі 17 пасажирів. Може він унести сотку воїаків з цілим ризунком. Його крила мають від кінця до кінця 123 стопи, а кожна з його чотирох 18-циліндрових машин може розвинути силу 2,200 парових коней.

Аліянти ще збільшують повітряну офензиву

ЛОНДОН. — Американські літаки доконали на Німеччину й окуповані нею краї ще більшого рейду, як роблено досі. Офіційльний комунікат аліантської команди називає його повітряною інвазією Німеччини. Взяло в ньому участь понад 2,000 літаків, при чому замітно, що всі вони були важкі бомбовики. Скинули вони за 36 годин 8,000 тон бомб на різні ворожі обекти від Каналу по Берлін. Поцілено в цьому рейді всі намірені цілі. Світлинні, зняті потім з літаків, виказали „вдоволяючі результати“.

До рейдовиків додано новий тип літака. Називають його „Доглес А-20“ і це найскоріший аліантський літак.

НІМЦІ ВЖЕ ВІРЯТЬ У БЛИЗЬКІСТЬ ІНВАЗІЇ

ЛОНДОН. — Начальна німецька команда заармувала все західне побережжя Європи, від північного кінця Норвегії на півночі аж по еспанську границю на полудни. Всі гарнізони дістали приказ відбити кольосальний аліантський напад що може впасти на Європу кожною хвилі з повітря й моря.

Німецький приказ каже, що аліантське підприємтя залежить від несподіваности нападу, і впевняє німіців, що Аліянтам не вдасться пробити „атлантського муру“, що його виставили німіці здовж західного побережжя Європи на просторі 2,000 миль.

Німецька Трансокеанська Новинкарська Агенція подає, що Аліянти останніми часами потроїли своєю акцією коло закладання мін у водах здовж побережжя під німецькою окупацією.

БРИТІЙСЬКІ ЛІТАКИ МІНУЮТЬ ДУНАЙ

НЕАПОЛЬ. — Відділ британських важких літаків, літаючи низько понад Дунаєм, зложив у ріку по-важне число водних мін. Призвало це вже й вороже радіо, сповіщаючи при тому, що всяка плавба по Дунаю закрита.

З аліантського комунікату видно, що Дунай змінено десь між Будапештом і Букарештом. Підчас мінування літаки не поминули бомбардувати ворожі нафтові баржі, які стрічали по дорозі. По кожному таким бомбардуванню ціла ріка представляла одно море пожару з котрого дими піднімалися на мильо вгору. Знищено в цей спосіб разом 30 барж. Підчас цих операцій один британський літак упав у воду.

Дунай мінували вже й передтим, тільки що це робили давніше німіці. Закриття Дунаю для плавби робить велику шкоду німецьким воєнним операціям на Балкані, які вимагають тепер перевозу військ від Карпат на Балкан.

РОСІЙСЬКІ ЛІТАКИ БОМБАРДУЮТЬ ЛЬВІВ

ЛОНДОН. — Щоб не допустити червону армію заняти Львів, німіці почали нову офензиву на схід від Станиславова. За російським комунікатом, ця офензива, переведена великими силами, не повелася. Великі бої йшли коло міст Надвірної й Тисмениці. В руки червоної армії попали великі воєнні матеріяли.

Львів уже під обстрілом російських літаків. Останній комунікат червоної армії каже, що відділ бомбовиків доконав великого нічного рейду на Львів та поцілів залізничні поїзди, сконцентровані в ньому. Пожари воєнних матеріялів, спричинені рейдом, видно було потім на віддалі сотки миль.

Дезертири й бранці кажуть, що німецька команда видала заборону румунським воїакам, що стоять на оборонних позиціях, покидати боеві окопи. Якби румуни зробили хочби найменшу пробу покинути окопи, їх негайно скосять німіці з машинних крісів.

ВЕЛИКА РОЛЯ ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ В ОДЕСЬКИХ БОЯХ

ОДЕСА. — Анатоль Лошенко, 35-літній інженір, що підчас облоги Одеси червоною армією став начальником партизанських відділів, які воювали проти німіців, обводив кореспондентів чужинських газет по підземних печерах одеських вапнярок та оповідав їм, як 10,000 одеситів, узброєних ружницями, купленими від румунів, почали з тих підземних печер повстання проти наїзників та спричинили скору здачу міста червоної армії. Говорив він, що якби партизани мали кращу зброю, вони були би відобрали місто від німіців і румунів ще до приходу червоної армії. На всякий випадок партизани, між котрими був і посадник міста Борис Давиденко, покершували німецькі пляни вивезти з міста воєнні матеріяли.

БРИТІЙЦІ Й ГІНДУСИ ЗІРВАЛИ ОБЛОГУ КОГІМИ

ГОЛОВНА АЛІАНТСЬКА КВАТИРА В ПІВДЕННО-СХІДНІЙ АЗІЇ. — Бритійські й гіндуські війська повели на японські позиції коло Когіми наступ і приступом зірвали японську облогу міста, що лежить по індійським боці границі Бурми. З Дімапуру негайно вислано на поміч залози Когіми, що була обсаджена через тиждень, посилення в повзах. Ворога випирється тепер поза рівнину Імфалу.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. Bryant 9-0582

Письмовий текст оголошення має бути в адміністрації 48 години перед появою числа, в котрим оголошувач хоче мати своє оголошення. За оголошення редакція не відповідає.

Table with subscription rates: PEREDPLATA (Single copy 3 cents), SUBSCRIPTION RATES (One year \$7.00, Three months \$3.75, Six months \$5.00).

ЗА ЦЮ ВІЙНА?

Новинкарська організація „Асошіейтід Прес“ доносить з Лондону під датою 18. квітня, що відомий лондонський щоденник „Таймс“ виступив з передовицею, в котрій висказує думку, що вже настав час, аби британський уряд виступив з авторитетною заявою про мирові цілі.

У той самий день, коли до Америки прийшла телеграма про цю передовицю лондонського „Таймсу“, „Нью Йорк Таймс“ виступив із зовсім протилежним поглядом. Він наводить наперед слова британського прем'єра Чорчила, сказані оного під час промови в британському парламенті, що мовляв подробиці плану для встановлення машинерії для заведення постійного миру в світі мусять підходити аж до закінчення війни.

„Нью Йорк Таймс“ каже, що таке домагання є наскрізь безосновне, а його переведення в життя пошкодило би воєнному зусиллю. Якби так тепер наприклад оголосити, куди мають по війні йти границі між Польщею й Росією, між Польщею й Німеччиною, між Мадярщиною й Румунією, між Югославією й Болгарією, то вже тепер за ці одні границі пішли би між самими Аліянтами такі свори, що про об'єднане воєнне зусилля й думати не можна би.

Це все правда, однак такого дефінітивного вирішення в ніякій справі розумна людина не буде домагатися. Не за те йде справа, куди має йти границя, а за те, які згяди повинні в тих справах вирішувати. Іншими словами, які вартості ми признаємо такими важними для людського життя, що їх уважаємо непорушними. Аргумент „Нью Йорк Таймсу“ є отже тільки карикатурним перекуренням протилежного аргументу, а тим самим не є справедливим аргументом проти самого домагання.

З любови до країни свободи

Маємо змогу і радість заново відкрити добрий і патріотичний вчинок американсько-української збірноти. А в ній ось той осяг, який отсе проголошує Комісія Продажу Воєнних Бондів при Українським Конгресовим Комітеті, стверджуючи, що наше громадянство точно в означеному часі вивязалося добре з свого додаткового обов'язку, наложеного на себе добровільно.

Отже виходить, що ті додаткові зусилля — це властивий патріотизм, це властива маніфестація любови і привязання до цієї землі. І то маніфестація народних мас, тих з широким загалом, що не мають мільйонів, а навіть часом і тисячів чи соток доларів в готівці чи в маетку, але мають зате добре серце.

Видно теж, що іде тут про те, щоб було для кожного очевидним, що війна, в якій ми знайшлися, усіх нас однаково обходить, та що всі ми докладаємо всього, що є в наших силах, щоб наша держава вишла з неї переможеною.

Ось ті речі треба мати на увазі, коли хочемо як слід оцінити і наш осяг з продажу воєнних бондів на п'ять мільйонів доларів. Не треба цього перецінювати, але й не треба недоцінювати. А в першу чергу треба бути вдвоєним, що Український Конгресовий Комітет взявся за це діло, що видав його в добрі руки, та що громадянство акцію поперело, а своєю в ній участю її здійснило.

Коби тільки так шло й з іншими справами! Ось це є те все, що тепер насувається на голову.

Проф. Микола Чубатий.

Чи поляки можуть виграти справу Західної України?

Дві непримиримі постави.

Телеграфічні агенції донесли недавно, що два визначні представники польського соціалізму, віцепрем'єр польського уряду на вигнанні в Лондоні Квалінські та Цьолкош, старий діяч польських професійних союзів, себто робітничих юній, внесли на руки лідера англійської Партії Праці меморіал польської соціалістичної партії в Польщі, яка тепер працює в підземеллю проти нацистів.

Цей меморіал порушує таку вже цілому світові добре відому справу, якою є справа Західної України.

Меморіал підземельної організації польських соціалістів заявляє, що польські соціалісти стоять даліше на засаді, що Західна Україна не сміє ніяким чином дістатися в руки Советів, та що це польська територія, за яку вони готові боротися з кожним противником навіть збройно.

Польські соціалісти не згадують однак ні словом про права українців до цієї землі. Коли мова про першу частину енуціяції, що Советська Росія не має ніякого права до цієї землі, то це слушне. Зате

що моральне право до Західної України не є ані за Советами, ані за Польщею, це вже знає мабуть і найбільше примітивний політик. Воно є за українським народом! Одна й друга сторона найбільш зручно винмає одиноким слуху розв'язку тої справи, а це те, щоб про свою політичну майбутність вирішили самі західні українці свободним плебісцитом.

Проти плебісциту є і Совети і Польща. Совети заслонуються тим, що немов їх голосування, переведене під військовою окупацією, це той плебісцит, хоч кожний знає, що Совети в тій країні мали напевно менші симпатії, ніж їх мають в якійсьбудь другій країні на світі.

Атлантийський Чартер та Західна Україна. Що моральне право до Західної України не є ані за Советами, ані за Польщею, це вже знає мабуть і найбільше примітивний політик. Воно є за українським народом! Одна й друга сторона найбільш зручно винмає одиноким слуху розв'язку тої справи, а це те, щоб про свою політичну майбутність вирішили самі західні українці свободним плебісцитом.

Проти плебісциту є і Совети і Польща. Совети заслонуються тим, що немов їх голосування, переведене під військовою окупацією, це той плебісцит, хоч кожний знає, що Совети в тій країні мали напевно менші симпатії, ніж їх мають в якійсьбудь другій країні на світі.

Польща не має ніякої можливості дістати Західну Україну назад. Меморіал до англійських соціалістів внесли польські соціалісти. Отже партія, яка з природи речі повинна найбільше ще з усіх політичних польських груп рахуватися з волею українських мас та з правдивим світовим замисленням, яке немислиме без респектування волі більшості населення Західної України.

Кожному противникові. Та з цього, що проголошується у пресі, виходить, що побіч польського підземелля, що бореться проти нацистів, існує вже теж українське підземелля, що бореться проти нацистів і всіх вих ворогів, що посягають по українські землі.

Саме в сторону ось того українського підлілля недавно кинув свою погрозу Хрушев, наставлений згори губернатор України. За ним таку саму погрозу повторив, як відомо, теж і Михайл Гречуха. Обидва вони говорили в імені Москви. Тепер таку саму погрозу кинули польські соціалісти в сторону кожного, хто оспориював би право Польщі до Західної України.

Значить, що ця погроза звернена теж і в сторону українських самостійників, що не признають права загарбавати українські землі ні нашістам, ні москалям, ні полякам. Повторюється отже стара трагедія. Західна Україна стає тереном боротьби не тільки між червоними росіянами та поляками, але також поміж поляками та українцями та поміж українцями і росіянами.

Якж тепер надія серед тих обставин поляків добути цю Західну Україну? Проти себе мають вони і українців і росіян. Правда, українці є щодо цього теж проти росіян. Але не ідуть в тому з поляками, а тільки самі стають в обороні рідної землі.

Виглядає, що існуючого виходу з цієї блудної ситуації немає, хіба такий, щоб прийшов хтось посторонній, як наприклад американська армія, та зробив порядок по справедливості і привернув на цій многотрагедійній землі панування якогось морального права, бо воно є по найслабшій стороні, себто українській.

В протилежному випадку ця країна стане тереном перманентної різанини одних одними, так, як є тепер. Атлантийський Чартер та Західна Україна.

Що моральне право до Західної України не є ані за Советами, ані за Польщею, це вже знає мабуть і найбільше примітивний політик. Воно є за українським народом! Одна й друга сторона найбільш зручно винмає одиноким слуху розв'язку тої справи, а це те, щоб про свою політичну майбутність вирішили самі західні українці свободним плебісцитом.

Проти плебісциту є і Совети і Польща. Совети заслонуються тим, що немов їх голосування, переведене під військовою окупацією, це той плебісцит, хоч кожний знає, що Совети в тій країні мали напевно менші симпатії, ніж їх мають в якійсьбудь другій країні на світі.

Польща не має ніякої можливості дістати Західну Україну назад. Меморіал до англійських соціалістів внесли польські соціалісти. Отже партія, яка з природи речі повинна найбільше ще з усіх політичних польських груп рахуватися з волею українських мас та з правдивим світовим замисленням, яке немислиме без респектування волі більшості населення Західної України.

Польські соціалісти замість на місці знайти порозуміння з українськими самостійниками та з природи демократичним українським народом і спільно йти проти нацистської окупації, як і спільно протиставитися червоному імперіалізму, який загрожую політичній самостійності України та Польщі, йдуть до англійських соціалістів з меморіалом, з якого виходить, що вони будуть боротися за знехтування права українських мас бути господарем на власній землі.

Хто та які має вигляди добути Західну Україну?

В тій прямию божевільній ситуації надія Польщі дістати Західну Україну є таки з усіх трьох спорячих сторін найменша. Наве правди діти, що реалізм нинішнього положення ясної говорить, що найбільші вигляди добути цю країну мають таки Совети. Нині вони — фізична сила; отже прямо заберуть Західну Україну силою не питаючись ні поляків, ні американців, ні британців, ані теж місцевого населення.

За ними аргумент звичайної сили та зручне маневрування своїм „советським плебісцитом“. Колиб однак ситуація при закінченню війни так змінилася, що переможні союзні держави згідно з моральними завданнями цієї війни моглиб вирішити справу Західної України згідно з волею населення, то й тоді вигляди Польщі знов дістати цю країну — є ніякі. Польща не має за собою морального права до тої країни, бо більшість населення не стане в оборону польської права до тої землі; стане тільки невелика меншість поляків і може частина жидів. А навіть комбінація з поляків та прихильних Польщі жидів не далаб Польщі більше ніж 30 до 35 відсотків голосів західно-українського населення.

Навіть колиб не було російського противника, то Польща мусілаб добувати цю країну новою українсько-польською війною, до якої напевно не допустилиб потужні країни західної демократії. Західну Україну моглаб Польща назад дістати тільки ідучи проти російської фізичної сили та проти морального права українського народу, накресленого в Атлантийським Чартері, а на це вже нема в нинішній ситуації абсолютно ніякої надії.

Звідси і те, що Польща не має ніякої можливості дістати Західну Україну назад. Трагедія реакційного думання. Меморіал до англійських соціалістів внесли польські соціалісти. Отже партія, яка з природи речі повинна найбільше ще з усіх політичних польських груп рахуватися з волею українських мас та з правдивим світовим замисленням, яке немислиме без респектування волі більшості населення Західної України.

Польські соціалісти замість на місці знайти порозуміння з українськими самостійниками та з природи демократичним українським народом і спільно йти проти нацистської окупації, як і спільно протиставитися червоному імперіалізму, який загрожую політичній самостійності України та Польщі, йдуть до англійських соціалістів з меморіалом, з якого виходить, що вони будуть боротися за знехтування права українських мас бути господарем на власній землі.

Чи такий меморіал їм допоможе затримати Західну Україну? Це дуже сумнівне; він радше дошкочить навіть справі самої Польщі, бо стане доказом, що як періялізм та реакційність є власністю не тільки польських націоналістичних партій, але також соціалістів, коли йде про відношення до українського народу. Ось та постанова польських соціалістів причиниться ще й до ще більшого поглиблення пропасти поміж українським та польським народом в краю. А це не є в інтересі кращого майбутнього ан України ані Польщі.

Важко вчителі історії навчати таких непонятних учнів!

Важко вчителі історії навчати таких непонятних учнів! Важко вчителі історії навчати таких непонятних учнів! Важко вчителі історії навчати таких непонятних учнів!

АНАСТАЗІЯ Г. БІЛОВУС. КАТРУСЯ. Оповідання з давньої минувшини. (До друку зредугував Ол. Луговий).

Говорили ще довго. Пані Катрусю перевели на життя у сусідуючі з її покоями кімнату жіночої половини. З того дня обістрічалися щоденно і все більш приязнилися, не зважаючи на велику різницю в літах. Одного разу Катрусю наважилась спитати, чи є у Маріїного чоловіка які невільники.

Катрусю розпорядилася, щоб Катрусю перевели на життя у сусідуючі з її покоями кімнату жіночої половини. З того дня обістрічалися щоденно і все більш приязнилися, не зважаючи на велику різницю в літах. Одного разу Катрусю наважилась спитати, чи є у Маріїного чоловіка які невільники.

Відмова старого мулли зразу жінок була розсердила, особливо Катрусю. Вона вважала свого учителя їй прихильним, готовим їй допомогти у всьому, аж тут на! — несподіваний спротив. Вона, довідавшись про українців-невільників вже надумала була їх якось звільнити, втікати й самій з ними разом. Добре, що з цією думкою не вихопилася ні перед

учителем, ні перед панею. Однак роздумуючи над тим на самоті, Катрусю признавала в душі цілковиту рацію учителя. Він присягав вірно служити своїй вірі і своєму панові, отже присяги свято і додержує, хоч у душі може не годиться з прийнятими в Туреччині звичаями. А що до втікачів — кудиж вони втікали? Добре, як би пощастило попасти на Запоріжжя. Але дорога далека, моря на перешкоді, до того війська скрізь. Не затримають їх турки, то затримають волохи, молдаване й віддадуть назад у Туреччину.

Відмова старого мулли зразу жінок була розсердила, особливо Катрусю. Вона вважала свого учителя їй прихильним, готовим їй допомогти у всьому, аж тут на! — несподіваний спротив. Вона, довідавшись про українців-невільників вже надумала була їх якось звільнити, втікати й самій з ними разом. Добре, що з цією думкою не вихопилася ні перед

переконаніся, що мулла говорив правду. Невільники працювали як звичайні робітники, в однакових умовах з робітниками-турками, тільки що не діставали платні, на цеж і не влізти хотіли. Зате були всі не вільні. Зате були всі не вільні. Зате були всі не вільні. Зате були всі не вільні.

А тимчасом приїхав на відпочинок і паша з дітьми. Одного дня рано служка попросила Катрусю прийти до Марії. Там застала вона дівчину своїх приблизно літ, дочку господарів, убрану в тюрбетий та шовкові шаравари. Ніщо не нагадувало у ній туркині; вона була така чужа, така інша.

Що моральне право до Західної України не є ані за Советами, ані за Польщею, це вже знає мабуть і найбільше примітивний політик. Воно є за українським народом! Одна й друга сторона найбільш зручно винмає одиноким слуху розв'язку тої справи, а це те, щоб про свою політичну майбутність вирішили самі західні українці свободним плебісцитом.

Виглядає, що існуючого виходу з цієї блудної ситуації немає, хіба такий, щоб прийшов хтось посторонній, як наприклад американська армія, та зробив порядок по справедливості і привернув на цій многотрагедійній землі панування якогось морального права, бо воно є по найслабшій стороні, себто українській.

Що моральне право до Західної України не є ані за Советами, ані за Польщею, це вже знає мабуть і найбільше примітивний політик. Воно є за українським народом! Одна й друга сторона найбільш зручно винмає одиноким слуху розв'язку тої справи, а це те, щоб про свою політичну майбутність вирішили самі західні українці свободним плебісцитом.

Виглядає, що існуючого виходу з цієї блудної ситуації немає, хіба такий, щоб прийшов хтось посторонній, як наприклад американська армія, та зробив порядок по справедливості і привернув на цій многотрагедійній землі панування якогось морального права, бо воно є по найслабшій стороні, себто українській.

З КАМПАНІЇ ЗА ЧЕТВЕРТУ ВОЄННУ ПОЗИЧКУ

Кампанія вже перейшла ПЯТЬ МІЛІОНІВ!

Перша організована краєва кампанія продажу воєнних бондів серед американців українського роду, переведена заходами Українського Конгресового Комітету від 18. січня до 15. квітня б. р. увінчалася повним успіхом. Звіти надіслані до централі кампанії по день 15. квітня б. р. вказують, що сума проданих бондів вже перейшла п'ять мільйонів доларів.

Таким чином перша резолюція Конгресового Комітету, прийнята на зборах дня 4. грудня, 1943 р. в Нью-Йорку, якою горожани українського роду добровільно зобов'язалися дати нашій державі додатково п'ять мільйонів доларів — вповні виконана. Заки буде проголошена подібна листа усіх працівників бондової Кампанії, треба ствердити, що успіх кампанії треба завдячити сотням тих, деколи навіть невідомим ширшому загалові людей, які виказали належне розуміння взятих на себе обов'язків.

Відпис на одержані листи.

В останніх днях бондової Кампанії централі одержала таку величезну кількість писем і посилок, що не є можливе дати на них негайно відповідь. Тому прохаємо всіх інтересованих підоджати, а відповідь прийде.

Два кораблі „Свободи“.

Згідно з постановою Державного Скарбу горожани українського роду матимуть право охрестити два кораблі „Свободи“. Імена мусять відповісти таким вимогам:

„Liberty ships are named only for deceased liberators, heroes, pioneers, educators, statesmen, inventors and others, men and women of America who have contributed to humanity. But not for any living person. Do not request that Liberty ships be named for naval heroes, since their names are reserved for navy use.“

With each name there should be submitted biographical sketches of 100 words identifying each properly.”

Комісія Продажі Воєнних Бондів при Українськй Конгресовій Комітеті прохає оцим усіх наших громадян прислати імена американців українського роду, котрі відповідають вгорі наведеним вимогам до:

UKRAINIAN AMERICAN WAR BOND DRIVE
847 N. FRANKLIN STREET
PHILADELPHIA 23, PA.

Внескодавці, яких імена будуть прийняті як назви двох кораблів, одержуть в нагороду 25-доларовий бонд.

Прислання посвідок.

Деякі громади проголосили в пресі суму проданих бондів, однак не прислали до заряду Кампанії ніяких посвідок. Іні звітів. Ще раз пригадуємо, що тільки ці бонди будуть зараховані на наш кредит, яких посвідки будуть вислані до нашої бондової централі на вгорі подану адресу.

За Комісією Продажу Воєнних Бондів при Українськй Конгресовій Комітеті:

д-р Володимир Галан, голова.

товані овочі — pickled, spiced and brandied — які минулого року в грудні були вичеркнені зі списку пайкуваних харчів, в червні знов підлягатимуть пайкуванню. Тому, що так буде, господини можуть тепер закуповувати більшу кількість згаданих харчів, але ОПА остерігає, щоб цього не робили, бо ті овочі скоро псується. Не забувайте, що більший запас тих овочів зтримано ще з 1942 року, а вони чим старші, тим скорше псується.

Бюро Контролі Цін оприлюднило заяву, що до 29. квітня вартість пойнтів на всі морожені овочі і городовину, яка становить майже шість відсотків пайкуваних приправлених харчів, буде рівнятися зеро. Таке рішення винесено на бажанні воєнної адміністрації харчів, яка сказала пустити на ринок згадані харчі на те, щоб в великих гуртових холодильниках зробити місце на м'ясо, дріб, молочарські вироби й іншу приготувану в 1944 році поживу.

Другі річі, на які зведено вартість пойнтів до зеро — консервовий горох, фігі і повила. Припускають, що знизка пойнтів на консервованій горох триватиме лише короткий час. Малі бляшанки помідорового сосу (14 унцій) можна набути за один поинт, а на більшій також дещо знижено вартість пойнтів, бо в Америці бракує цини.

Харчеві спеціалісти в Америці є тої думки, що приготувавши для своїх родин страву, американські господини повинні вживати більше яєць, бо американські кури збільшили продукцію яєць у воєнний час до тої міри, що тепер в Америці є більший запас тої незвичайно вартної поживи ніж колинебудь передтим.

Не треба також забувати, що в цю пору року ціна на яйця нижча як в інші часи. А крім того їх є великий запас і продавці ведуть між собою завзяту „конкуренцію“ з якої хатні господини повинні користатися.

Яйці — це дуже поживна річ. В них знаходиться протина, залізо, кальцій, фосфор, і вітаміни А, В, І, Д, Г, та елементи, які хоронять людину від пелюгри. Не робить різниці, які саме яйці ви купуєте — білі чи жовті, бо вони мають однакові складники поживи. Верхня краска різниці не робить.

Спеціалісти домашньої економії доводять, що яйцями, які тепер в Америці не пайкують, господини можуть знаменито заступити м'ясні страви і тим способом заощадити собі пайкові значки.

Кошт життя у воєнний час.

Бюро Контролі Цін і Бюро Статистики при департаменті праці заявили, що за п'ятдесят чотири місяці воєнний кошт життя в Америці піднісся тільки на 25,5 відсотків. Попередньої світової війни кошт життя на п'ятдесят чверть місяці піднісся до 65 відсотків.

Згадані вище державні інституції доказують, що з 25,5 відсотків життєвих коштів — 70 піднеслося вгору передтим, заки уведено в життя контролюючі ціни. ОПА говорить, що якби було дозволено підносити вгору ціни так, як це було в часі минулої війни, то американські споживачі, які в 1943 році виплатили за потрібні їм річі 174,000,000,000 доларів, були б мусіли витратити додаткових 22,000,000,000 доларів.

ОПА каже, що з причини інфляції підчас першої світової війни 42 центи кожного витраченого на воєнні потреби долара — становили „додаткову ціну“.

Якби ціни на промислові продукти тепер йшли вгору так, як попередньої війни, говорить ОПА, то кошта воєнних матеріалів, за які Америка заплатила 1943 року 136,000,

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРОБУЙМО РАТУВАТИ!

До нас доходить останніми часами дуже тривожні вісті в формі скромних репортажів. Дивні вони тим, що хоч для нашого українського громадянства являються справою великої ваги, наша преса трактує їх як другорядне питання. Кажу „другорядне“, бо окрім двох українських часописів нікотра інша не подумалась присвятити тим справам належного місця або зреферувати справу так, щоб вона мала належне освітлення серед нашого громадянства.

Першою справою буде безперечно доля тих наших братів українців, які силою неможливих обставин, опинились знову під диким режимом польської солдатески, про який не один з нас знає з особистого досвіду.

Згідно з пресовими звідоленнями в дивізіях польського генерала Андерса знаходиться великий процент українців. Яким чудом вони туди попали, не знаємо. З листів досі отриманих посередно або прямо до українських часописів довідуюсь, що ті нещасливі наші брати переживають в польській армії нечувані переслідування моральні і фізичні. В додатку, в тих листах находимо апель, благуючий помічч.

Справа ця є зв'язана з військовими владами а тому є доволі трудною. Це однак не означає, що ті нещасні жертви мають бути засуджені на повільне конання. Ми, які сьогодні користуємося з благородної американської свободи і тимчасом ненавидимо всякі переслідування людських і божих прав, не сміємо бездільно „слідити“ за подіями. А вже нада-

000,000 доларів, були б піднеслися на 65,000,000,000 більше. Іншими словами кажучи, говорить ОПА, кожний третій танк, корабель, гармата і літак, куплений за гроші, які без державної контролю ціни були пішли в кишені промисловців задурно.

Департамент Праці проголосив, що „дев'ять з десяти нещасливих випадків в американському промислі можна оминуть“. Департамент виробив програму, на основі якої буде можна знизити нещасливі випадки в промислі найменше на 40 відсотків. І то ще в цій році. Статистика говорить, що в 1943 році в Америці було 2,500,000 нещасливих випадків, а згаданий вище департамент хоче знизити їх в цій році до мільона. Для того власне більш 50,000 форманів і їх помічників у фабриках перейшли курси, як бергетти робітників перед нещасливими випадками.

Рада Воєнної Продукції проголосила, що через смерть і каліцтво при роботі американська промисловість тратить 270,000,000 чоловіко-робучих днів в році. Але це ще не все. Втрата платні, лікування і виплата асекурації від каліцтва — в 1942 році винесли один біліон доларів. Коли до того всього додамо ще 1,300,000,000 доларів посередної втрати через нещасливі випадки, то буде мати суму около 2,300,000,000 доларів річно.

вати ось тій справі „другорядне“, значиння — це був би злочин. Тому мусимо інтерв'ювати в цій справі в наших державних чинників. Ми маємо в Канаді К. У. К., а в Злучених Державах А. К. К., і цим нашим представництвом поручаємо цю справу.

Другою справою буде тих кілька родин в Мексико, яким вдалось вирвати з дикої сибірської тайги. Іронія судьби тих галицьких скитальців є в тому, що вирвавшись зпід проклятої опіки большевицького Г. П. У., попали під непрошений догляд польських „звізнокф“ і через те лишені на непевне завтра. Кілька днів тому отримано приватного листа від певної родини, в яким описується про їх долю і непевні перспективи на будуче, оскільки канадійські і американські земляки не пороблять відповідних заходів перед своїми урядами, щоб їх уможливити хочай тимчасовий побут в Канаді і Америці на час війни.

Довідуюсь рівнож, що в Африці та Ірані є сотки подібних українських галицьких скитальців. Одні розбиті по різних таборах, інші у військових польських формаціях. Їх очі теж звернені в нашу сторону. Без сумніву, вони мріяли линути до нас тоді, коли Г. П. У. волочило їх по своїх підземних казаматах на тортури і мріє теж і сьогодні про нас з далекої чужини серед польського неспривітного їм окруження.

Очевидно, всім тим нещасливим жертвам ми помічч дати не зможемо. На те є важні причини. Але справа тих, які опинились насилу в польській армії сьогодні і просять нас облегчити їм долю, є остільки легка, що можна пробувати старатися, щоб ті вояки були звільнені з польської армії й приділені до американських чи британських частин, зокрема до тих канадійських, де є багато вояків з української крові. І ті, які в Мексико, повинні заслугувати на увагу, тимбільше, що в тім напрямку жиди в Канаді для своїх земляків зробили багато. Згадані установи, одна тут в Канаді, друга в Америці, повинні взяти ось ті справи під увагу і зробити, що є в їхніх силах.

Е. Дудра, Торонто, Онт.

НІМЦІ ВИГУБИЛИ НА „КРЕСАХ“ 50,000 ПОЛЯКІВ

ЛІСБОНА, Португалія. (О НА). — Тут є вістка, що втікаючи зо східної часті Польщі, німці систематично вибивають польське й жидівське населення. Особливо старців і дітей, а здорових і до праці здібних — вивозять до Німеччини або до Австрії, де призначають їх до тяжкої фабричної праці. Кажуть, що ліквідауючи концентраційний табір у Майданеку, німці нарочно вигубили около тринадцять тисяч польських громадян, переважно жидівського походження.

Те саме зробили вони і з концентраційними таборами в Галичині та на Білорусі. Відступаючи перед червоною армією, нацисти не хотіли забирати з собою в'язнів і вибивали їх на місці.

НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦІ!

ПЕРШИЙ ВЕСНЯНИЙ БАЛЬ
— влаштує —
УКРАЇНСКА ЦЕНТРАЛА В НЮАРКУ, Н. ДЖ.
В СУБОТУ, 22; КВІТНЯ (APRIL 22, 1944)
У СВОЇЙ САЛІ, 180 ВІЛЛЯМ УЛИЦІ, НЮАРК, Н. ДЖ.
Початок у годині 8. ввечір.
Тiket 75 центів.
Першорядна орхестра п. Йосифа Снігура.
Всіх ширю запрошуємо на цей баль, як з Нюарку так і з околиці.

FUR STORAGE

СТЕРЕЖІТЬ ВАШІ ФУТРА!

ПЕРЕХОВАЙТЕ ІХ ЧЕРЕЗ ЛІТО У ВЛАСНІМ FUR STORAGE VAULT МИХАЙЛА ТУРАНСЬКОГО

МИ НЕ ДАЄМО ВАШОГО ФУТРА КОМУСЬ ІНШОМУ ДЛЯ ПЕРЕХОВАННЯ — МИ МАЄМО СВІЙ ВЛАСНИЙ VAULT НА МІСЦІ У НАШІМ ВИРІБНИЦТВІ.

ДАВАЙТЕ ФУТРА НА STORAGE ДО

MICHAEL TURANSKY
350 Seventh Ave., New York City
Between 29 & 30 St. 16th Floor L.Ackawanna 4-0973

ПОВІДОМЛЕННЯ

з НАГОДИ 50-ЛІТТЯ У. Н. СОЮЗУ

ЮБИЛЕЙНІ ЗБОРИ

ВІДЛІДІВ У. Н. СОЮЗУ В ТАКИХ МІСЦЕВОСТЯХ:

- DETROIT, MICH., 4. ЧЕРВНЯ 1944
- BELFIELD, N. DAKOTA, 30. ЛИПНЯ 1944
- MINNEAPOLIS, MINN., 13. СЕРПНЯ 1944
- MILWAUKEE, WIS., 27. СЕРПНЯ 1944
- CHICAGO, ILL., 3. ВЕРЕСНЯ 1944
- ST. LOUIS, MO., 5. ЛИСТОПАДУ 1944
- EAST ST. LOUIS, ILL., 12. ЛИСТОПАДУ 1944

Місце й час зборів подамо в відповідному часі. На цих усіх зборах буде присутній ОРГАНІЗАТОР Д. БІЛЕЦЬКИЙ, який по кожних зборах лишиться в даній місцевості та буде помагати місцевим відділам придбати яконайбільше нових членів у цьому ювілейному році У. Н. Союзу. І так у Дітроїті Д. Білецький буде працювати від 4. червня до 28. липня; в Белфілд. Н. Дак., від 30. липня до 12. серпня; в Мінеаполіс, Мін., від 13. серпня до 26. серпня; в Мілвокі, Віс., від 27. серпня до 2. вересня; в Шікаго та в околиці від 3. вересня до 4. листопада; в Сейнт Луїс, Мо., і в Іст Сейнт Луїс, Ілл., від 5. листопада до 2. грудня, а опісля в Сейнт Огайо.

Прохаємо Хвальні Заряди відділів поробити потрібні підготування до зборів в цих днях, як тут поніше подано. У цих місцевостях, де є більше відділів У. Н. Союзу, заряди цих відділів повинні порозумітись спільно щодо місця зборів, а тоді повідомити голову канцелярії про те, в якій салі та в котрій годині відбудуться збори, так, щоб можна було подати окреме оголошення про збори. Знов у цих місцевостях, де є тільки один відділ, прохаємо заряд диного відділу повідомити також голову канцелярії про місце зборів.

При цій нагоді закликаємо всі відділи У. Н. Союзу в згаданих тут місцевостях співпрацювати тісно з організатором Д. Білецьким, бо тільки при такий співпраці та кооперації, ювілейна кампанія за новими членами може видати такі успіхи, яких сподіється У. Н. Союз від кожного відділу в рік свого Золотого Ювілею.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ У. Н. СОЮЗУ.

КАРНЕГІ, ПА.

Повідомяємо відділи 134, 136, 264 і 384, що СПІЛЬНІ ЗБОРИ цих відділів, в справі 50-ЛІТНОГО ЮБИЛЕЙНОГО СВЯТА У. Н. СОЮЗУ

відбудуться в НЕДІЛЮ, 30. КВІТНЯ (APRIL 30, 1944) в ГАЛІ ПАРОХІАЛЬНІЙ, в ГОДІ 12:30 ПОПОЛУДНІ

На збори прийде добр. Павло Панчак з Мікраса, Па., і нам понає, як будемо брати участь в тім Ювілейнім Святі, як різко за тої книжки на несподіванку, що я приніс до Карнегі і пороздав відділовим урядникам і членам.

М. Леніський, секр. від. 384 У. Н. С.

УВАГА! РАЧЕСТЕР Н. Й. УВАГА!

НА ДОХІД ЦЕРКВИ СВ. ЙОСАФАТА СЕСТРИЦТВО РОЖДЕСТВА ПРЕСВ. БОГОРОДИЦІ

СВЯЧЕНЕ

В НЕДІЛЮ, 23. КВІТНЯ (APRIL 23, 1944)
4. Р. М. — Вступ \$1.00

Запрошуємо всіх українців з міста й околиці на це релігійно-народне торжество. Комітет подбає всіх чесних гостей вздовжати.

ЦЬГОРІЧНА ПИСАНКА НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

Минулими роками йшли збірки на писанку Рідній Школі та на інші патріотичні потреби. Цього року з нагоди Великодня збирайте на працю Українського Конгресового Комітету в Америці. Збірки належить пересилати на адресу:

UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA
P. O. Box 721, Church St., Annex, New York 8, N. Y.

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ—WANT ADS

Classified Department—Bergen 4-0237—Bryant 9-0582

War Manpower Commission Employment Regulations

Essential Workers need Statement of Availability. If transferring to less essential, need U. S. Employment Service consent in addition. Critical workers also need both.

Сушні робітники повинні мати посвідку, що вони є до розпорядності. При перенесенні до менше сушних робіт мусять мати крім цього згоду „Юнайтід Стейтс Емплоїмент Сервіс“. Критичні робітники потребують теж обох посвідок.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

МУЖЧИН МИТИ НАЧИННЯ
Стала праця, добра платня, знамениті умовини праці. Голоситесь Stewards Dept., Barbizon Plaza Hotel, 101 West 58th St., N. Y. C.

МУЖЧИН МИТИ ШКЛЯНКИ
Стала праця, добра платня, знамениті умовини праці. Голоситесь Stewards Dept., Barbizon Plaza Hotel, 101 West 58th St., N. Y. C.

ДАЛІШЕРІВ І ФІНІШЕРІВ при виробках з дерева, першої класи робота, дуже добра нагода, 5 днів, 45 год. тижнево. Fred Gretsck, 60 Broadway, Brooklyn

ПОТРІБНО досвідчених людей чистити вікна, Голоситесь до: Union Window Cleaning Co., 308-Montroe St., Passaic, N. J.

ТКАЧІВ на нічну шифту, 3:30 до 12 вночі при jacquard мейльових матеріях. Висока платня. Доказ звільнення потрібний. Leslie Mills, Inc., 41 Beech St., Paterson, N. J.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

МЕХАНІКІВ
ЧЕЛЯДНИКІВ
ПОМІЧНИКІВ
КЛІНЕРІВ
ВОШЕРІВ
На день, або на ніч, овертайм, платні вакації, важна індустрія NORTH SHORE BUS CO. 134-25 35th Ave., Flushing, L. I.

ПОРТЕРІВ—3, стала посада, до першої класи апартамент гаву, Недалі нілани. Не тяжка робота, добра нагода для певних людей. Flagg Court, 7200 Ridge Blvd., Brooklyn.

МУЖЧИН

до легкої фабричної роботи пакування від 12 до 8 А. М. добра платня VALENTINE & CO., Inc. 364 Manhattan Ave., Brooklyn, N. Y.

РОБІТНИКІВ—стала робота; важна індустрія; добра платня; Голоситесь Adlan Soap Works, 125 Chapel St., Newark, N. J.

SPRAYER при кошникових мебях. City Reed & Rattan Furniture, 421 West 28th St., N. Y. C.

ПОРТЕРІВ

Апартамент гав Kew Garden \$100 місячно Tel. Cleveland 3-8852

ОГОРОДНИКІВ І УПРАВ. ЗЕМЛІ добра платня, постійна чиста робота, досвід не потрібний. Голоситесь George Washington Mem. Cemetery Paramus Road, Paramus, N. J. Tel. Ridgewood 6-4300

КУХОННИХ ПОРТЕРІВ

Готель для перебіжних у центрі міста. Добрі робітничі умовини. Бачте Стурта. Hotel Piccadilly 322 W. 46th St. (area. W'way), N. Y. C.

ДІШ ВОШЕРІВ

Готель для перебіжних у центрі міста. Добрі робітничі умовини. Бачте Стурта HOTEL PICCADILLY 322 W. 46th St. (nr. W'way) N. Y. C.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

Досвід не потрібний.

ЯК ПОРТЕРІВ

РОБІТНИКІВ

ДОБРА ПЛАТНЯ

ПОСТІПНА РОБОТА

Робітники з важкої воєнної роботи мусять мати доказ звільнення.

FEDERAL

TELEPHONE & RADIO CORP. 591 BROAD ST., NEWARK, N. J.

МУЖЧИН

Вище 18 літ Фабрична робота, досвід непотрібний. Добра платня; 40 год. тижнево і час і пів за овертайм. Доказ звільнення потрібний. JONAS & NAUMBERG 516 W. 35th St. (W. 10 Ave.) N. Y.

ПОТРІБНО ПОМІЧНИКІВ

до роботи надворі при дахах. H. J. ROTH 38-28 150th St. (cor. Roosevelt) FLUSHING, L. I.

Пекарського помічника, або пекаря, добра платня. Berger's Bakery, 41 E. Ridgewood Ave., Ridgewood, N. J. Ridgewood 6-0864.

Що писала "Свобода" тому 30 років?

16. квітня 1914.

ЖЕРТВИ НА ПАТРІОТИЧНІ ЦІЛІ.

У величезному числі „Свободи“ вислано фондів, якими опікується „Свобода“, поміщуючи заклик до складання жертв на старокраєві цілі. Це такі фонди: 3 жертв на ювілейний дар для Рідної Школи (з нагоди ювілею народни Шевченка); окремий фонд на українську приватну гімназію в Рогатині; на Український Город у Львові; на Запорожський Фонд для Голодувачів у Галичині (внаслідок „цлторічного зброєння і вживання війни та небезпек неурожаю в минулі роки“).

ІМІГРАНТИ-УКРАЇНЦІ НА ЕЛІС АЙЛЕНД.

У кількох останніх місяцях задержано на Еліс Айленд дуже багато імігрантів і віддано їх під лікарські оглядини. Такі досліди, головню щодо стану умового здоров'я, тривають не раз тижнями. Часто приходитьсь бідним імігрантам жити з дня на день у болочій несповності, викидаючи кінцевого рішення. Між неспасивими є чимало і наших земляків. Тут подаємо імена кількох осіб, які саме тепер знаходяться на Еліс Айленд під лікарською обсервацією. (Тут вислано імена 4 дівчат і 1 хлопця). Між українськими імігрантами, яких затримано з інших причин, є 3 жінки і 3 мужчини. Крім цього перебувають під опікою Словянського Іміграційного Товариства 3 українки (яких іменів теж подати).

МАЛЮНОК ШЕВЧЕНКА В НАЦІОНАЛЬНІМУ МУЗЕЮ.

Український Національний Музей у Львові дістав цим днем дорожничий дар, а це портрет мальований Тарасом Шевченком. Отже в Галичині повився перший малюнок Тараса. Це портрет театрального артиста Шекіна, Шевченкового приятеля. Портрет дістав в 1865 р. урядник аскураційного товариства „Волга“ Коснарський в Нижній Новгороді від одного поляка, а від Коснарського набув львівський адвокат д-р Лев Павенцький, який дарував його Національному Музею.

НОВІ ВІДДІЛИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

В місяць березню 1914. приступили такі нові відділи до У. Н. С.: Бр. св. О. Николая в Гленвуд, Па., від. 383; та в ім. Тараса Шевченка в Карнегі, Па., від. 384; тов. „Зоряночка Січ“ в Мінеаполіс, Мин., від. 385.

життя повинно бути переорганізоване на нових основах.

Вище згадана газета вже кількома наворотами звертала увагу польського суспільства, що відносини між поляками й українцями в Галичині не були найліпші, і коли їм знов прийдеється жити спільно в польській державі, то польський уряд повинен уникати всяких непорозумінь з націоналістичними меншостями.

„Гвардія Людова“ взяла в оборону балтійські держави, Латвію, Литву й Естонію, і в довшій статті говорить, що Советський Союз повинен дати згаданим народам жити самостійним державним життям. Газета пригадує советським дилібомам, що коли скінчиться світова війна, то не має бути так, щоб один нарід поневолов другий. Всі народи і держави мусять мати однакове право до життя.

FOR VICTORY

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БРОНКС, Н. Я. — Збори Тов. Любова, від. 298, відбуються в суботу, 22 квітня, в год. 8. вечір, в галі церковній, 1745 Вашингтон Еве. — Уряд.

ТАРЗАН, ч. 958. Звірі вождями.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 291, відбуються в неділю, 23 квітня, в год. 12:30 попол., в У. Н. Домі, 2253 West 14. вул. На цих зборах буде вибір нового секретаря, бо з браку часу секретар зрештитував. — С. Кайя, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. — Тов. Згода, від. 20, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбуються в неділю, 23 квітня, в 1. годині попол., в Українській Хаті, 2240 Грейпінг ул., Fl. Крупка.

ВОНІСТАВ, О. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 140, повідомляє своїх членів, що збори відбуються в неділю, 23 квітня, зарпоз по Св. Божій, в церковній галі, 526 West Rein Eве. Всі члени мусять прийти на збори, бо треба доглядати за справи. 50-літнього ювілею У. Н. Союзу. Прийдуть нових членів і приведуть їх на збори. — За уряд: С. Роган, пр.; М. Кохут, кас.; І. Кратець, секр.

КУРТИС БЕЙ, МД. — Відділ 55 повідомляє своїх членів, що як члени не розуміють, або не хотять розуміти, що вони мусять платити свої місячні вкладки по місяця, а не так як дотепер, що секретар докладає свої гроші по 30 до 40 дол. кожного місяця і вислає до Союзу. Відтепер, коли члени не заплатять один місяць, буде суспендованій і заплатити кару. Час членам розуміти, що секретар і відділова каса не є обов'язані вклатати свої гроші за члени. Кожний член обов'язаний платити свої вкладки регулярно кожного місяця. — П. Чайковський, пр.; А. Шандарський, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 342, відбуються в неділю, 23 квітня, в годині 2. пополудні, в галі церковній. Пригадуємо довгуючим членам, що би сповнили свій довг, бо інакше будуть суспендовані. Пригадуємо, що довгуючий член, коли захворіє, не буде мати хорої запомоги виплаченої, поки не заплатити свою належність до Союзу і Товариства. Товариство не може мінити своїх членів. Хорий член має повідомити дозорщиків хорих. Просимо члени апсудувати своїх діти до У. Н. Союзу. — І. Маркович, секр.

ДЖЕРДІ СІТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Укр. Січ, від. 170, з причини Свят, відбуються в неділю, 23 квітня, в год. 2. пополудні, У. Н. Домі, 181-183 Фліт ул. Просимо члени прийти і заплатити свої вкладки, бо інакше будуть суспендовані. Є справі підприємства нашого відділу. Просимо не забувати приїждувати нових членів. — Т. Наконечний, фін. секр., 16 Sanford Pl., Jersey City.

ОБОРН, Н. Я. — Тов. Запорозька Січ, від. 283, повідомляє своїх членів і члениць, що квартальні збори відбуються в неділю, 23 квітня, в годині 2:30 попол., в своїм домі. Буде касовий звіт і важкі наради. Будемо приймати без оплати вступного до Тов. і У. Н. Союзу. Користуйтеся нагодою і прийдіть на збори. — За уряд: Т. Олійник, кош.; М. Відницький, кас.; М. Курій, ст. фін. секр.; Е. Саварин, рек. секр.

НО ГЕРВЕН, КОНН. — Збори Тов. Любова, від. 283, відбуються в неділю, 23 квітня, зарпоз по Св. Божій, в церковній галі, 127 Парк ул. Довгуючі члени мусять кончею заплатити цію місяця. — П. Воліник, прес.; К. Стасюк, кас.; Сампара, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє своїх членів, що з причини Великих Свят збори відбуються в суботу, 22 квітня, в годині 7. вечір, під ч. 847 Н. Френскін ул. Просимо члени прийти і заплатити свої вкладки на час. Секретар буде урядувати від години 6-тої. — С. Чорномаз.

ПОНКЕРС, Н. П. — Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє, що значущі збори відбуються в неділю, 23 квітня, в год. 2. попол., в Укр. Гор. Клубі, 13. Ташингтон ул. — В. Комар, прес.; В. Манзія, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АР. — Квартальні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206, відбуються в неділю, 23 квітня, в церковній салі, 74 Герріс Еве., в год. 1. попол. точно. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо є дуже важкі справи до погодження. На цих зборах урядники і контролі дадуть звіт за 1. квартал. — І. Околіга, прес.; Т. Лаба, кас.; І. Коліський, секр.

ПАСЕРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, відбуються в неділю, 23 квітня, в год. 2. пополудні, в зюкалі У. Н. Дому, 237 Гові Еве. З причини Великих Свят збори є тиждеві пізніше. Визаємо члени прийти на збори, бо маємо деякі справи до рішення. — За уряд: Ф. Гулько, прес.; М. Гулялюк, кас.; П. Головачук, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбуються в неділю, 23 квітня, в галі парохіальній, 803 Фронт ул., в 2. годині пополудні. Просимо члени прийти на означений час і віршити свої заветності. Довгуючі члени, коли не заплатять своїх вкладок, надали до 25. будуть суспендовані, як старі так і діти. — За уряд: М. Матковський, прес.; І. Рудакевич, кас.; І. Федорак, секр.

Д-р ВОЛОД. ГАШИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-8066
Урядові години: Від 1 до 3 попол.; від 6 до 8 вечір.
В неділі згідно з умовою.

БОЛІНІГ

Ранні на ноги, орудки ноги, набридли жиля, болочі ноги, флебітис (запалення жиля), випухлі або болочі коліна чи істочки і ревматичні ноги успішно лікуюмо новими європейськими методами без операції.
Лікує згубиний лікар і котікві. Офісові години: в понеді і четвєр від 1. до 8:30 веч.; вівт. і п'ятн. від 1. до 6. веч.; в серед. і субот. від 1. до 5. веч. В неділі і свята нема урядових годин.

Dr. L. A. VENLA
320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею,
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

Даром пробка МІЛЕРТОН LAXATIVE

Тепер є небувала нагода для всіх, що терплять на недомаганія шлуника і випробували коштовні засоби, а не найшли полегшї. Тим усім поручаємо спробувати даром Зєла Мілертона, котрий не запарюється ні варитися, а споживається в натуральній формі. По житті прібірки переконайтесь, як скрутно діють, в недомаганнях таких, як квати шлуника, гази, нестерпність, запір, брак апетиту, біль голови, в інші недомаганія, котрі походять зо злого травлення. Щоби переконатися, пишіть по пробку.

Спеціальна Оферта по знижених цінах.

[ ] \$1.00 за 1 коробку Мілертону
[ ] \$1.50 за 2 коробки Мілертону
[ ] \$2.00 за 3 коробки Мілертону
Пишіть за вілани Мілертон у вашій сусідній аптці, а як там його не мають, то пишіть до:

J. S. MILLER, Inc., Dept. U.
P. O. BOX 628, NEWARK 1, N. J.
Single packages not sent C.O.D.
Small postage stamps acceptable. Ці ціни важкі лише при замовленні просто з головної офісу.

ПРОДАЮ
ДОМИ, ФАРМИ, РЕСТОРАНИ, САЛУНИ, БУЧЕРНІ, ГРОСЕРНІ в ріжкого рода бізнеси. Продаю ріжкого рода аскурацію
PETER BARTKIW
Real Estate & Insurance Broker
Notary Public
309 E. 14. St., New York, N. Y.
Phone AL. 4-8254

КОЖНИЙ СВИДОМІЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН
І вище
ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛІЦІ
KANAI KAIN FUNERAL HOME
433 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Parth Amboy 4-4648

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шира і чесна
383 Morris Avenue, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребамі по ціні так низькій як \$150.
ОБСЛУГА НАРКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 6th St., NEW YORK CITY.
Rigidified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ І ОКОЛІЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS. PHILADELPHIA, PA.
Tel. MARKET 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в БРОНКСІ, БРООКЛІНІ, НЬЮ-ЙОРКІ І ОКОЛІЦЯХ
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 Prospect Avenue, (cor. E. 155 St.) BRONX, N. Y. Tel.: MEtrose 8-6877

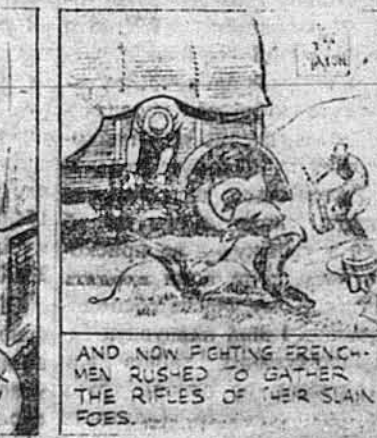
Як нацисти стали до бою, їх заатакували боеві льви.

Так застрашені були вояки, що їх руки тряслися, а кулі не попадали в ціль.

Льви вбили багатьох з них.

А тепер французи кинулися збирати кріси вбитих ворогів.

Пекарського помічника, або пекаря, добра платня. Berger's Bakery, 41 E. Ridgewood Ave., Ridgewood, N. J. Ridgewood 6-0864.